СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза".

Рôкъ X. | Олифантъ, Па. Четверъ 13-го Марця 1902. | Число 11.

Переглядъ тыждневый.

Американцѣ перечислили ся на купнѣ Панамского каналу, бо цѣлый сей »бизнесъ« не йде такъ гладко, якъ они собѣ гадали. На зборахъ акціонарôвъ панамского предпріемства, якѝ вôдбули ся оногды въ Парижи, порѣшено вôдложити пропоновану продажу неукôнченого каналу. Здѣлано се по довгихъ и горячихъ дебатахъ и то наслѣдкомъ застереженя головного коломбійского конзуля для Франціи, котрый заявивъ, що безъ дозволу Коломбіи спôлка не може продавати свôй каналъ иншôй державѣ. Коломбійске правительство дало консесію лише французкимъ горожанамъ, а наколи Сп. Державы бажаютъ вôдкупити каналъ, тодѣ мусятъ заключити зъ нимъ осôбный договôръ. Така заява коломбійского правительства, хочь и зовсѣмъ раціональна, забила баки американьскимъ дипльоматамъ. Що спонукуе Коломбію до сего протесту? Котрый суперникъ стае намъ ту на пôвперекъ? Отсѣ пытаня кружляютъ теперь въ головахъ дипльоматôвъ и товчуть ся по американьскихъ часописяхъ, та вôдповѣсти на нихъ нѣхто не вмѣе. Звѣсно лише, що немôчна Коломбія не въ силѣ нѣчого здѣлати на власну руку, тымъ то нема сумнѣву, що ту дѣлаютъ політичнѝ интриґи якоись другои могучои державы. Послѣдными днями рознесла ся чутка, немовъ бы французке правительство грало въ тôй справѣ головну ролю, а одна зъ вызначнѣйшихъ французкихъ личностей мала выговорити ся, що каналъ розпочатый французкими грошми, може такожь ними бути доведеный до кôнця.

Въ конґресѣ ухвалено законъ, котрымъ заборонено продавати марґарину за правдиве масло. Доси бôльша половина американьскихъ жителѣвъ купувала фальшиве масло замѣсть правдивого и не было средствъ охороны передъ такою ошукою. Вôдъ теперь буде инакше, бо всяке фальшиве масло, яке пôйде въ торговлю, мусить бути оподатковане, а на кождôмъ буде правительственный знакъ, подôбный якъ на тютюнѣ и напись: »Марґарина«. Окрôмъ того вже вôдъ кôлькохъ днѣвъ радятъ въ конґресѣ надъ почтовими справами и надъ субвенціями для торговельныхъ кораблѣвъ. Зъ почтовыхъ справъ прійшло на порядокъ дневный внесене, котре домагае ся зниженя оплаты на листы, зъ двохъ на оденъ центъ.

Кубанцѣ таки допукали ся своего. Комісія для справъ кубаньскихъ ухвалила поручити конґресови, щобы приязнѣйше трактовано молоду републику, а въ першôй мѣрѣ, абы на товары привоженѝ зъ Кубы до Сп. Державъ, знизити цло о 20 процентъ. Правдою а Богомъ, не е се такъ велика ласка, але лѣпше щось якъ нѣчо. На початокъ и се добре.

Зъ филипиньскихъ островôвъ доносить заступникъ цивільного ґубернатора, п. Врайтъ, що послѣднѝ войсковѝ операціи на Филипинахъ належать до найуспѣшнѣйшихъ. На цѣлôмъ островѣ Лузонъ не маютъ ворохобники лише 300 карабінôвъ; въ Кевайтъ кождого дня пôддаютъ ся Американцямъ цѣлѝ ватаги ворохобникôвъ, а у всѣхъ прочихъ зьорґанізованыхъ провінціяхъ, зъ выимкою Кевайтъ, пануе миръ и порядокъ. Взагалѣ — кôнчить п. Врайтъ — нѣколи не было лѣпшихъ выглядôвъ на введене ладу мѣжь филипиньскимъ населенемъ, якъ теперь. Навѣть тѝ провінціи, о котрыхъ Американцѣ сумнѣвали ся, чи вспѣютъ ихъ уговкати, стаютъ ся слухняными.

Мимо гарнымъ словъ п. Врайта, ситуація на Филипинахъ не е такъ рожевою. Начальный лѣкарь арміи Сп. Державъ, д-ръ Штернберґъ оголосивъ оногды, що мѣжь американьскимъ войскомъ на Филипинахъ страшно ширять ся рôжнѝ недуги. За мѣсяць, що скôнчивъ ся днемъ 15. сѣчня с. р. лежало по тамошныхъ шпиталяхъ 2.534 воякôвъ, або 6·16 процентъ цѣлои арміи на Филипинахъ. Случаѣвъ смерти было въ тôмъ мѣсяци 59. На заразу занепало 3. воякôвъ, зъ котрыхъ оденъ померъ.

Такъ само невеселѝ вѣсти надоспѣли зъ великого острова Самаръ. Дня .2. с. м. звѣвъ тамъ вôдрядъ американьского войска (зъ 1-го полка пѣхоты) битву зъ ворохобниками, въ котрôй полягло 80 Филипинцѣвъ. Чудно лише, що Американцѣ не мали въ тôй битвѣ найменшихъ втратъ. Выходить она на таке, наче бъ они мордували безоружныхъ людей, бо де жь можливо, абы зъ одной стороны полягло 80 борцѣвъ, а зъ другои анѣ одного? Чудно!

Братъ нѣмецкого цѣсаря, принцъ Генрихъ, объѣхавъ всѣ бôльшѝ американьскѝ мѣста и дня 11-го с. м. вôдплывъ назадъ до Европы. Єнки мали нагоду зъ близька придивити ся одной зъ тыхъ рыбъ, передъ якими корить ся и дрожить старенька бабуня — Европа и то все. Правда, и ту деякѝ недолюдки, назадники, або дураки кланяли ся еѣ, що ажъ мерзко, але загалъ образованыхъ и чесныхъ горожанъ призиравъ ся на пана принца такъ само, якъ на рѣдкій оказъ малпы зъ середущои Африки... И инакше не може бути. Образованый Американець знае дуже добре, що всякѝ принцы и принцинята лишь тому ѣдуть до Америки, бо она сильна и могуча, тому залицяють ся до неи, бо маютъ въ тôмъ свôй интересъ, тому роблять еѣ »защить« своими візитами, бо радѝ-бъ бачити въ нѣй свого друга и союзника. Безъ того нѣ оденъ зъ нихъ не показавъ бы носа въ Спол. Державахъ.

Австрія, котра пôдчасъ испаньско-американьскои вôйны заняла была вороже становище супротивъ Сп. Державъ, робить теперь такожь солодкѝ очи до могучои републики. Именно, якъ доносятъ зъ имовѣрныхъ жерелъ, австро-угорске посольство въ Вашинґтонѣ мае бути замѣнене на амбасаду. Сей крокъ Австро-Угорщины уважаютъ за велику чемнôсть и за перепросины вуйка Сема.

Вѣсти о мировыхъ переговорахъ въ справѣ закôнченя полуднево-африканьскои вôйны, затихли опять. Нема нѣ одной державы, нѣ одного правительства, котре хотѣло-бъ покôнчити страшну вôйну при помочи интервенціи. Иногдѣ здае ся навѣть, що совѣсть и людяность пропали зъ лиця землѣ, а варварство заволодѣло всѣмъ и всюды. Сими днями приѣхали до Спол. Державъ два бурскѝ делеґаты — Вессельсъ и Вольмарансъ, котрѝ бажали найти мирового посередника въ правительствѣ Сп. Державъ и въ президентѣ Рузвелтѣ. Та дарма! Міністеръ Гей и президентъ Рузвелтъ сказали имъ коротко: „Мы рѣшучо не можемо нѣчого помочи вашому народови." Такій нынѣ свѣтъ! — А на поли борбы тече кровця безъ упину, падае народъ наче трава пôдъ косою. — Лордъ Кіченеръ рапортуе, що въ послѣднôмъ тыждни такъ Буры, якъ и Анґлійцѣ, маютъ дуже великѝ втраты. Першѝ въ битвѣ пôдъ Гарисмітъ потеряли 500 людей въ забитыхъ и полоненыхъ, 2000 коней, 60.000 овецъ, 600 карабінôвъ, 200 возôвъ и 500 набоѣвъ. Не меншѝ страты мали Анґлійцѣ коло Клеркcдорпъ (о чôмъ мы згадували въ попереднôмъ числѣ). Ближшѝ вѣсти говорятъ, що Буры полонили ту 16 анґлійскихъ официрôвъ 451 воякôвъ и забрали ще бôльшѝ припасы, якъ потратили пôдъ Гарисмітъ. Кромѣ того полягло тодѣ або было раненыхъ поверхъ 200 анґ. воякôвъ. — Звѣсного бурского героя, ком. Кріцінґера, засудивъ вôйсковый судъ на кару смерти (7. с. м) однакъ Кіченеръ и анґлійске правительство не мали вôдваги тратити его. Послѣднѝ вѣсти доносятъ, що его кару смерти замѣнено дорогою ласки на выдалене зъ вôтчины.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Марецъ.		
13	Ч.	Василія испов., Нестора
14	П.	Евдокіи муч.
15	С.	Теодота (Суб Федорова)
16	Н.	1. посту. Зенона
17	П.	Герасима
18	В.	Конона
19	С.	42 мученôвъ аморійск.

— **Експльозія** природного ґазу знищила въ Редивґъ, Па. (дня 2. с. м.) цѣлый складъ инструментôвъ музычныхъ и великій три поверховый будынокъ, де була фабрика парасолѣвъ. Пôдъ звалищами обохъ будинкôвъ погибло 3 особы; матеріяльна шкода доходить до 300 тысячь долярôвъ.

— **Чудомъ** майже уратовала ся минувшого четверга залога нѣмецкого корабля »Теодоръ Фішеръ« вôдъ неминучои погибели. Въ часѣ великои морскои бурѣ »Теодоръ Фішеръ« такъ сильно бувъ ушкодженый посередъ Атлянтійского Океану, що вже потопавъ. Ще кôлька хвилинъ, а цѣла его залога була бъ погибла въ филяхъ морскихъ, коли въ тôмъ надплывъ случайно анґлійскій паровець »Джорджіенъ« и всѣхъ забравъ на свôй покладъ. Въ двѣ минуты опôсля »Теодоръ Фішеръ« пôрнувъ.

— **Телефонъ** безъ дроту вынайшовъ на дняхъ француэкій инжінѣръ Е. Дюкретъ. Новый вынаходъ одобрила французка академія наукъ, що надае ему ще бôльшои ваги. Вынахôдникъ заявивъ, що новѝ апараты до телеґрафованя безъ дрота. суть майже такѝ самѝ якъ звычайнѝ апараты телефонічнѝ. Дрота зовсѣмъ не треба въ новôмъ апаратѣ, бо коли всадити его въ землю, тодѣ можна бесѣдувати при его помочи на велику вôддаль. Тысячѣ миль, моря, рѣки, лѣсы, горы не здѣлаютъ ту найменшихъ перепонъ, а слова, хочь бы и якъ тихо выговоренѝ при однôмъ апаратѣ, чути при другôмъ. Однымъ словомъ, новый вынахôдъ выкликавъ велику сензацію, бо наколи здѣйснить ся, перейде всякѝ ожиданя на поли сучасныхъ вынаходôвъ.

— **Ватагу** злодѣѣвъ церковныхъ арештувала жандармерія въ хвили, коли добували ся до рускои церкви въ Судовôй Вишни, и вôдставила ихъ кôльканайцять до арештôвъ перемыского суду окружного. При арештованыхъ знайдено множество всѣлякихъ приладôвъ до розбиваня дверей и замкôвъ. Злодѣѣ ти творили зьорґанізовану ватагу, що розбивала церкви, а за котрою жандармерія вже вôдъ давна слѣдила.

— **Вôспа** лютуе страшно въ побережнôмъ канадійскôмъ мѣстѣ Галифаксъ. Доси поверхъ 500 жителѣвъ мѣста упали еѣ жертвою.

— Се бувъ бы встыдъ и ганьба, если-бъ кождый членъ „Союза" не купивъ календаря, що выдавъ „Союзъ". Доходъ зъ календаря иде до касы „Союза".

— **Публична** господарка на Угорщинѣ. Въ остригомскôмъ комітатѣ пôшовъ переполохъ. Тамошный старшій жупанъ Беля Горвахъ взявъ ся объѣздити всѣ уряды свого комітату и ревідувати ихъ основно, та й знайшовъ таку господарку, що ажъ волосе стае на головѣ. Вôнъ розвѣвъ слѣдство проти 89 урядникôвъ, котрыхъ поки-що увôльнивъ вôдъ урядованя. Сей енерґічный старшій жупанъ хоче показати, що й ославлена угорска господарка комітатова могла бы бути инша, якъ бы лише — жупаны хотѣли.

— **Фабрика** порцеляны въ Zanesville, О. згорѣла до самыхъ основъ. Фабрика належала до найбôльшихъ заведенъ того рода въ Спол. Державахъ, тымъ то и пожежа була величезна. Кôлька сотъ робôтникôвъ (мѣжь якими е такожь Русины) лишило ся безъ роботы; шкоду обчисляютъ на 260 тысячь долярôвъ, зъ чого бôльша половина була обезпечена. Того самого дня и въ тôмъ самôмъ мѣсточку повставъ такожь огонь въ гутахъ Кернса, де надѣлавъ шкоды на 20 тысячь дол.

— **Подорожнѝ,** що выѣхали оногды особовымъ поѣздомъ желѣзницѣ „Савтернъ" зъ мѣста Ґрайфінъ въ Джорджіи, імали дуже немилу купѣль. Послѣднѝ дощѣ и повѣнь пôдмулили близь стаціи Зітла шины, наслѣдкомъ чого цѣлый поѣздъ впавъ до рѣки. Кромѣ зимнои купели, кôлькохъ пасажирôвъ тяжко потовкло ся, а 4 охъ людей зъ обслуги поѣзду погибло.

— **Тростъ** фабрикантôвъ крохмалю зъ закладовымъ капіталомъ 5 міліонôвъ долярôвъ основано дня 4. с. м. въ Ню Йорку. До тросту приступили всѣ фабрики изъ стейтôвъ Ню Йоркъ, Ню Джерзи, Пенсильванія и Конектикутъ. Тростъ вже за кôлька тыжнѣвъ дасть ся пôзнати ширшому загалови, бо — якъ звычайно въ такихъ случаяхъ — подорожіе крохмаль.

— **Свою** жену и еѣ любовника застрѣливъ оногды въ Вудстокъ, Ил. тамошный властитель великои фабрики машинъ, Ф. Ілсвардъ, почôмъ й на себе наложивъ руку. Коли на голосъ стрѣлôвъ збѣгли ся люде, найшли въ хатѣ 3 трупы. Сына Ілворта, 19-лѣтного молодця, котрого застали въ судѣднôй свѣтлици наляканого и зъ револьверомъ въ кишени, арештовано, бо пôдозрѣваютъ, що вôнъ бравъ участь въ убійствѣ.

— **Расова** борба и ненависть змушуе американьскихъ муринôвъ беречи ся бѣлыхъ мовъ найбôльшого свого лиха. Въ тôй цѣли закладаютъ они по всѣй Америцѣ муриньскѝ оселѣ, до котрыхъ не буде допущеный нѣ оденъ бѣлый.

—„**Slovenski American**", так зове ся нова **russka** ґазета, що друкуесь в Питсбурґу словеньскими буквами, стараесь туманити навить галицких Русинів і нападае наших сьвященників, а служить інтересам звістного о. Сабова, що записав руску церков в Punxsutawney на айриского бискупа та заплатив тому-ж айрискому бискупови сто долярів за »посвяцанку« з церковної каси. Не думаем, щоби порядні Русини дали туманитись такій »шматі« тим більше, що ходить поголоска, що „Slov. American" видае ся за мадярскі гроші.

— **Розійшлась** чутка, що Dr. Andor Hodobay, пряшівский канонік зістав іменований гр. кат. вікарим для Америки.

— **Фармера** Свінія и его дочку найшли минувшои пятницѣ замордованыхъ въ ихъ домѣ въ Вілкаксъ, Па. Догадують ся, що морду допустили ся бурлаки (бо мы) въ цѣли грабежи.

— **Зъѣздъ** славяньскихъ дневникарôвъ зъ Австріи вôдбуде ся сего року въ Люблянѣ (Крайна) пôдчасъ лат. Зеленыхъ святъ т. е. дня 18. и 19. мая.

— **Снѣжна** лявіна упала дня 28. м. м. зъ высокои горы на робôтничу шопу, при копальни Либерти Белъ въ Тельоридъ, Кол., въ котрой було 60 людей и засыпала всѣхъ. На ратунокъ присыпанымъ поспѣшило другихъ 40 робôтникôвъ та коли взялись до ратунковои роботы, упала въ тôй хвили упала ще одна величезна гора снѣгу тай сахъ погребла. Зъ цѣлои громады присыпаныхъ погибло 14 осôбъ, прочѝ выйшли зъ ранами, зъ поломаными ребрами, руками и ногами, або зъ порозбиваными головами.

— **Найбôльше** лѣкарôвъ е теперь въ столици Анґліи — Лондонѣ. Многѝ зъ нихъ не въ силѣ заробити на свое удержане, а деякѝ за візиту и лѣки берутъ лише 15 центôвъ.

— **Въ** Stuartburn, Man., Канада. выглядае на весну. Вѣтеръ теплый, снѣгъ зникае, а два разы падавъ теплый дощь. Гр. Паскарикъ.

— **Хочешь мати календарь на рôкъ 1902? — Пôшли 50 центôвъ до редакціи „Свободы".**

N 22

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

“Свобода”

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ $2.00
„ „ „ пôвъ року 1.00

Оплачувати ґазету треба все-гда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або через експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру достанете вôдъ почтаря або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѣ грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Нумеръ телефону: 8082.

Черезъ нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраєвыхъ рускихъ ґазетъ и другихъ выдавництвъ.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаемо.

ЩО ДОБРОГО зробив Рим для Америк. Русинів?

Свого часу писали ми, що Рим Русинам лиш шкодить. Щоби декому не здавалось, що говоримо на вітер — пригадаемо кілька фактів з недавного житя. Рим і его приклонники все гда кричать, що греко-католики і римо-католики — се рідні братя, повинні жити в згоді і т. д. Се їх слова, але подивім ся які їх діла. Коли прийде до кого з вас брат зі старого краю — то певно кождий з вас прийме его, погостить, прибере, словом поможе о скілько его сил. Що однак робили наші »братя« римо-католики, коли Русини зачали приходити до Америки? Чи приняли они нас як братів? Противно, коли прийшов наш перший сьвященник о. Воляньский з паперами від руского митрополита до римо-католицкого архиепископа — то его не тілько що не приняли, але виклинали і т. д. Чи так принимаесь »брата«, що прийде до чужого краю?

А то, що нашим епископам в старім краю заказано посилати до Америки жонатих сьвященників — чи се також доказ любови Риму до нас Русинів? Тай на що Рим видав таке розпорядженє?

Ото длятого, бо Рим знав, що між рускими сьвященниками в старім краю е дуже мало нежонатих (они майже всі вже в Америці) — отже думав, що в сей спосіб »заштапуе« прихід руских сьвященників до Америки — ну і тогди наші люде раді-нераді будуть змушені піддатись сьвященникам латиньским. А того тілько Римови і треба.

Подібну любов показуе Рим взглядом Русинів і в Канаді. На 40 тисяч Русинів нема там, можна сказати, ані одного руского сьвященика. А длячого? Чиж римо-католики канадийскі, ті наші »братя«, не могли-б скинутись по пару центів і дати держане кільком руским сьвященикам грецкого обряду, заким Русини канадийскі зможуть о власних силах їх удержати? Таж они наші »братя«! Але римо-католики волять насилати нашим людям на голову, всіляких Французів — васер-поляків і другі індівідуа, що в найлішім разї знають де-що по польски — щоб лиш Русини не мали свого руского сьвященика — а тим самим мусїли пристати на латиньске.

Що до Бразилії, то там любов Риму до Русинів ще яснійша. Там Рим по просту приказав, щоби кождий Русин, що женить ся, приобіцяв, що его діти будуть католиками, а сфанатизовані Бразилійці палять рускі каплички, обрізують хрести та стріляють навить до таких ревних католиків як Василіяне. Чи-ж треба ще більше доказів римскої любови до нас американьских Русинів? Ні, здае ся, що і того досить. Другий, більше сьвідомий народ, если-б з ним так поступали був би вже давно зірвав з Римом всяку звязь, давно пішов своею дорогою. Але ми Русини занадто повільні, занадто віримо в чесноту других людий, щоби се зробити. Вправді маленька горстка Русинів*) не могучи знести сих кривд, запротестувала против них і перейшла на царославіе — але в сей спосіб дістались они лиш з дощу під ринву. Друга далеко більша часть зістае і на дальше в злуці з Римом, а то головно через вплив своїх сьвящеників, котрі хотять служити двом панам і не могуть ся рішити висказати ясно сего, що думають. Але таке служене двом панам мусить невдовзї скінчитись. Римо-католики чекають лиш догідної хвилї, щоби загорнути рускі церковні маетки і руский нарід під свою руку. До тепер они жадають лиш вашого пальця, (хотять, щоби рускі сьвященики були під їх властию), а коли вимре старе поколїне людий і сьвящеників — вхоплять за цїлу руку, то есть захоплять не лиш сьвящеників, але і людий і їх маетки. Отже крайна вже пора, щоби руский нарід над тим серіозно подумав. Крайна пора, щоби Русини зажадали від своїх сьвящеників ясного становища. Нам треба сьвящеників отвертих і сьмілих, котрі стanули-б в обороні прав рускої віри і рускої церкви. Нам треба сьвященників, котрі не убоять ся римских або других проклонів, але хотять тут в Америці з нами працювати, жити і умирати. І як довго наші церковні громади не будуть мати таких сьвященників, як довго деякі сьвященники будуть лиш зарібниками, що думають о пару років вернути до краю — так довго американьскі Русини не могуть бути певні своеї будучности, але могуть сподіватись, що їх віру і народність возьмуть вороги наші під ноги. Чи мали б ми допустити до сего?

Ч.

*) Се дотичить лиш малої частки з [illegible] цареславних Русинів, бо други мали інші причини

Протест.

З Venlaw, Man. (Канада) і околичних кольоний зійшлись Русини до п. Якова Масцюха, радили над теперішним своїм положенем і запротестували против поступованя своїх непрошених опікунів в роді француского епископа Langevi а, Кулявих і других. Рівно-ж висказали они, що не годять ся з поступованем о. Жолдака і его ради не послухають. Протест сей підписаний слїдуючим комітетом:

Яков Масцюх, — Василь Шумка, Яков Керелюк, — Павло Гуцуляк.

ПРОСИМО, присылати чимъ скорше дальшій жертвы на бѣдныхъ рускихъ студентôвъ, що выступили зъ універсітету у Львовѣ (Галичина), на адресу редакціи „Свободы.“
„SVOBODA“, Box 418,
OLYPPANT, PA.

Дописи.

12. ЛИСТ ІЗ СТАРОГО КРАЮ.

Заява руских послів в парляменті.

Нарешті здобули ся рускі посли в віденьскім парляменті на рішучий крок і постановили голосувати против цілого буджету. Бо то, бачите, доси руска опозиция, хоч і як ставила ся против Поляків, то супротив віденьских міністрів була дуже чемпа, розуміючи по рутеньски, що цїсар та віденьске правительство раді би Русинам неба прихилити, лише вражі Ляхи не дають, представляючи покірних Русинів, Бог зна', якими бунтівниками. Значить ся, треба лише доказати віденьскому правительству, що ми льояльні, „а прочая приложать ся нам“. І показували рускі посли свою льояльність тай — хоч які опозицийні! — голосували за всякими „державними конечностями“ — як пр. контінґент рекрутів і т. п., бо коли-б так правительству забракло гроший або війска, то ще готові вороги Австрию розірвати, а з нами бідними що тоді станеть ся?! Адже-ж Австрия се одинока держава, де з ласки найяснійшого пана вільно нам розвиватись на наших народних основах! — товче кождий учитель-Русин, а навіть пос. Барвіньский у своїх шкільних підручниках старшим і молодшим школярам в голову. Та показало ся, що правительство не так дбае про Русинів, як рускі посли про правительство, що правительство позваляе польскій шляхтї робити з Русинами, що її лиш подобаеть ся, і се зачипае по трохи протверезувати наших „Тирольців Сходу.“ Віра в добре серце найяснійшого пана, котрий славетну руску депутацию 1895 р. копнув прямо ногою, починае нарешті погасати, а на її місце зростае поволи національна й політична самосьвідомість народних мас, під напором котрої рускі посли, впрочім дуже спокійні елементи і вірні піддані Австриї, мусїли рішити ся на такий крок, як голосоване против буджету. І в такім дусї зложив посол Романчук на парадах буджетової комісиї іменем руских послів слїдуючу заяву:

„Теперішне правительство не зробило нічого для усуненя або бодай для злагодженя попросту невиносимого стану руского народу, хоч ему той стан, кривди і упослїджене Русинів в прирівнаню до инших народів держави добре мусять бути знані і хоч воно при своїй, остентацийно заявлюваній проґрамі національної справедливости і політичної безсторонности повинно особливо до сего почувати ся обовязаним. Воно цїлком спокійно і рівнодушно позваляе па те, що дотеперішна, Русинам попросту ворожа система тревае в Галичинї дальше; воно спокійно придивляе ся, як управа того краю веде ся ворожим до Русинів способом, як усе руске населене у власній хатї не чуе ся дома, як руский селянин марніе без ратунку і перед крайною нуждою та перед невиносимим способом, як собі з ним поступають, мусить ратувати ся громадною еміґрациею. Теперішне правительство допустило зокрема, що галицкі Русини наслїдком тої системи такого нарушуваня законів при виборах замість 24 заступників до державної ради, признаних їм навіть крайно для них некористною ординациею виборчою, могли вибрати ледво 8 послів, а замість 47 до сойму ледво 13, так що тепер еще гірше стоять ніж давнійше; воно допустило до того, чого від віків не бувало нїгде в сьвіті, що рускі студенти мусїли опустити універсітет, колись спецняльно для них призначений, та глядати притулку по чужих університетах. При такім станї річи рускі посли можуть мати до правительства лише недовіре і длятого будуть голосувати так против диспозицийного фонду як і против цілого буджету.“

Заява ся, як бачите, зложена підчас дебати над диспозицийним фондом, — таким фондом, котрий дае ся правительству до розпорядимости, аби воно мало чим підкуплювати ґазети і т. п. — Та коли прийшло до голосованя над тим диспозицийним фондом в самій буджетовій комісиї, до котрої належать рускі посли Барвіньский і Романчук, то Барвіньский не явив ся. А тепер насуває ся питанє, чи, коли прийде ся справа на повне засїданє парляменту, всїлякі Барвіньскі, Гладишовскі і т. д. будуть голосувати згідно з заявою Романчука, чи усунуть ся від голосованя, чи може будуть голосувати за буджетом. Коли-б усї рускі посли поступили солїдарно, то се значило би, що весь руский нарід заявив теперішному правительству своє недовіре. Тілько чи з'уміють усї вони позбути ся льояльної шкаралупи?

Пос. Дашиньский против мілітаризму.

Сими днями радив парлямент над контінґентом рекрутів. При тій нагоді виголосив польский социяльно-демократичний посол Гнат Дашиньский промову, в котрій навів тілько поганих, нечуваних примірів мученя вояків, що від них не лиш здрігнула ся Австрия, але найшли вони відгомин і за границею. Факти, наведені Дашиньским, взяті головно з історії X. перемишльского корпуса, про котрий і я згадав в послїднім листї. Не стало-б мінї місця, коли-б я хотів повтаряти все те, що сказав Дашиньский, а врештою много з вас, братя американьскі Русини, служило тут, у старім краю, в війску, то й найлїпше знаете, як то смакуе „цїсарска служба“. Але і для вас буде цїкавий такий випадок:

Офіцирови Кеґлевичеви лучило ся те нещасте, що в нїм залюбила ся княгиня Людвіка Кобурґска, дочка бельґійского короля і сестра вдови по австрийскім престолонаслїднику Рудольфі, теперішної ґрафині Стефанії Льоняй, а жінка австрийского ґенерала. Кажуть люде, що любов то щасте, але бідний Кеґлевич не може того про себе сказати. Муж Людвіки, хотячи його позбути ся, взяв ся на таку штуку. Видано 5 векслїв на суму 575.000 зр. з підписами Людвіки і Стефанії, а опісля обжаловано Кеґлевича, що він ефалшував підписи Стефанії і засуджено його на 6 років вязниці, з котрих чотири він вже відсидів. А на 8 днів перед засудом хотїли йому потарияльно забезпечити утечу під услівем, що відчепить ся Людвіки. І так то в нас короновані голови та їх свояки грають ся з бідними людьми!

З угорскої Руси.

Тепер згадаю про сумну долю наших угорских братів. В північній Угорщинї, в околици званій Берегом, майже всї ґрунти руских хлопів виставили жидівскі лихварі на ліцитацию за довги. В угорскій палатї панів піднято малий шум, правительство обіцяло розслїдити близше справу, а антисемітскі ґазети мають за що па жидів уїдати. Галицко-рускі ґазети також плачуть на жидів. Тілько всї ті „оборонцї“ хлопів забувають, що першим виновником того лиха е темнота, бо просьвічений чоловік не дасть ся ошукати. Тільки в тім і біда, що лекше всю вину звалити на жидів, як ширити між народом просьвіту і вчити його не давати ся визискувати не тілько жидам, але всяким пявкам, хоч би ними були навіть найправовірнійші католики. А на Угорщинї як раз наші „твердорусссскі патріоти“ не то, що не просьвічають народа, але навіть цураують ся його мови. Що посїяли, те тепер жнуть, тільки погано, що посїяла „інтеліґенция“, а жниво відбуваеть ся на хлопскій шкірі.

Австрия і Росия цїлують ся.

Нарешті згадаю про подорож австрийского престолонаслїдника Франца Фердинанда до Росиї. Франц Фердинанд, се один з найлучших католиків, росийский цар, се певне найлучший православний, а нам малим серце радувало ся, що ті дві парсуни наговорили собі таку величезну пачку чемностий, запевнюючи себе про взаїмну приязнь і т. п. гарні почуваня. Вас там, на вольній американьскій землї, отсї сентименти коронованих голов властиво мало що обходять, і я згадую про сю справу лишо з дневникарского обовязку, та кінчу горячим бажанем, аби й ми у старім краю діждали тої хвилї, коли не буде поміж нами кордонів, а над нами коронованих голов!...

14. Лютого. 1902 р. М. Л.

З Shamokin, Pa.

Який наш поступ?

Чи ми можемо зробити який поступ? Ні. Чому? Бо наші вороги, як чорні круки, обсїли нас і висисають остатню каплю крови з руского навпів здеревянілого робітника та торгують на ринку польско московскім і мадярскім. Ті круки то суть наші полякофіли, москвофіли і мадярони. Всї они нанесли богата лиха рускому народови так в старім краю, як і в Америці. Повпинались як пявки в наше тїло і висисають остатню каплю крови, котра ще від часу до часу розіграесь і дае ознаки, що руский нарід ще не вмер. Ті пявки були першим гамульцем нашого розвою на вільній землї Вашинґтона. Про тих кілька гнилих колід ми не можемо розвиватись як повинні. О ті гнилі колоди розбивають ся наші орґанізациї народні, церковні і політичні.

Але памятайте ви москвофіли і мадярони, що ваш торг лиш тимчасовий, доки ще руский хлоп жве, а як скоро его обернуть на мадяра або москаля, то і вас вже не буде треба, бо ви тілько орудие, знаряде чужих людий. Історня наглядно показуе, як перше Польща або Москва давали зрадникам руского народа високі становища, щоби не боронили руский народ латиньщини і дусити, але як здусили хлопа, то взялись тогди до пана і попа. Так само і з вами буде.

До днесь зробили ми ще дуже мало доброго для американьскої Руси, а повинні би зробити, бо нас е велика громада, тілько треба розуму і солідарности. Не смотрити на сьвященників або готельників, але ми робітники мусимо взятись до працї. Єсли хочемо жити, то повинні ми зірватись раз на ноги і стати своїм ворогам в очи, як кат з мечем і сказати: вже досить сеї облуди, або жий, або умирай — значить, роби добре для руского народа або забирай ся з поміж нас на чотири вітри!

Моя гадка есть така: Кожда громада чи з сьвящеником, чи без него, чи сьвященик хоче, чи не хоче, повинна скликати мітинґ. На мітинґу обговорити слїдуючі справи:

1) щоби зірвати зносини з Римом.

2) щоби обі рускі орґанізациї »Союз« і »Соединеніе« злучити в одну орґанізацию і положити раз на все конець сваркам між »Свободою« а »Вістником«.

3) щоби вступити всім громадам до »Товариства руских церковних громад в Спол. Державах і Канадї«.

4) заложити орґанізацию політичну з тих людий, що мають горожаньскі папери і взяти партию робітничу. Кожда громада мала би свій кружок, менчий або більший, се не робить ріжниці, але при стейтових або краевих виборах могли б ми відограти на поли політичнім красну ролю. Порозумівати сь спільно і оголошувати справозданя з мітинґів могли-б ми через »Свободу« і »Вістник« — розуміесь — если б була згода. — Коли вже все обговорено на мітинґах громадских — то можна б скликати з'їзд загальний або віче і так доповнити се, що не можна зробити на вічах громадских. Все те треба би робити скорим кроком. Добре би було, щоби і »Вістник« обговорив сю справу між своїми читателями, бо ми повинні вже раз обмитись від тих брудів, не служити чужим панам, а бути своїми власними панами. Що було давнїйше, повинні ми занехати і забути, а взятись до працї народної, котра би принесла користь для американьскої Руси.

К. Котаньчик,
майнер.

Зъ Мт. Кармелъ, Па.

Дня 21. февруара вôдбувъ ся у насъ рôчный мітинґъ члеповъ „компанічного стору“. Зô справозданя завѣдателя стору довѣдали ся зôбраний, що всѣхъ удѣловъ есть лишь на 600 доляровъ, а маетокъ стору выносить попадъ 2 тысячи доляровъ. Выходить зъ того, що рускій компанічный сторъ розвивае ся красно. Менаджеромъ стору есть Иванъ Голда, »драйверомъ« Данько Курей, а касіеромъ Юрій Гукъ.

Не знаю, якъ деинде, але у насъ вже весна за плечима. 28. февр. блискало, гремѣло и падавъ зливный дощь. Теперь красна весняна погода. Казали люде въ старомъ краю, що якъ загромить перший разъ, то треба дужати ся зъ другимъ або чепити ся одвѣрка и пробувати его повалити. Зъ того мае чоловѣкъ набрати великои силы и здоровля. Я, якъ загремѣло, робивъ те все, хотѣвъ емъ муръ розвалити, але другого дня не прибуло менѣ силы анѣ на волосокъ.

Люде боять ся дуже, щобы на першого апрѣля не выбухъ страйкъ. Зъ тои навить причины кôлькохъ парубкôвъ не поженили ся тыхъ мясниць.

З Chitwood, Oregon.

Тепер у нас компанія продае дуже дешево землю бо по півтретя доляра за акер, если куповати 160 акрів. Земля і вода дуже добрі, климат також хороший; тілько що земля нерівна, а гориста. Зима дуже тепла, пчоли на дворі зимують. Єсли кому наскучило вже робити по фабриках або під землею, то нехай прийде сюди в Ореґон і возьме собі гомстед (160 акрів від уряду) або купит собі землю від компанії, бо земля продае ся дуже скоро. Єсть тут Німці, Поляки, Норвеґи, Айриші, Скачи, а з Русинів лиш я оден.

Пише менї сестра з села Плетеного, Елисаветского уїзда, Херзоньскої ґубернії на Україні, що у них через 3 роки були дуже плохі урожаї так, що уряд мусів давати хліб для прокормленя людий. А минувшого року зародило добре. З десятини намолочували люде по 150 пудів пшениці або жита, ячменю або вівса по 170 пудів, а проса по 200 пудів, так що люде поправились, посплачували довги. Але як каже сьв. Письмо: що коли увеличае Бог виноградний сок, тогди люде увеличають свое беззаконіе — так і тут сталось. В згаданім селї напали 2 чоловіки на мого приятеля Кирила Виходця і вбили его на смерть, а то все з причини пяньства. Їх арештували. Кромі сего 3 версти від сего села зарубали розбійники сокирами в будці на желізній дорозї цїлу родину: мужа, жінку і двох хлопців. Молодший хлопець втікав, але розбійники дігнали его і розбили ему голову так, що аж мозок вискочив на дорогу, а тіло занесли до будки. Лиш мале дитя зістало в живих те, що лежало в колисці.

Т. Куртичапів.

З Venlaw, Man., Canada.

Байка про дуби і корчі.

Попад гаем зелененьким
Сонце засьвітило;
Щоби всяке сотворіне
Ним ся веселило.
Ой радо би то соненько
Всему посьвітити,
Найменшому корчикови
Ту гниль просушити.
Але дуби величезні
Про корчів не дбають,
Гилякaми, густим листем,
Сьвітло заслоняють.
Не допустять того сьвітла
Анї одробини,
Бо боять ся, щоб корчики
Не рівпались з ними.
Ой росте дуб височенько,
В гору підоймаесь,
А до корчиків маленьких
Грізно відзиваесь:
„Ах ви корчі всї проклятї,
Бодай ви пропали,
Бо з вас уже поробились
Якісь „рандиґали“.
Вам всїм треба в одно місце
Разом ся зібрати,
Ви мусите дубової
Опіки зазпати.
Всї мусите покоритись
„Дубови“ під ноги,
А „дуб“ тогди вам покаже
Ясно всї дороги.“
А я явір зелененький
З боку приглядаюсь,
І до „дуба“ проводиря
Оттак відзиваюсь:
„Ах ти дубе чорно-чубий,
Ти францускнй хрупю,
Як бим не вважав на старість,
Сказав бим ти дурню.
Ти нас будеш дорогами
Своїми водити,
А потому до озера,
Та всїх потопити?
Пильнуй перше свого носа,
Бись не влїз до клїтки,
Бо ударить грім на тебе,
Не пізнаеш звідки.
Єще тебе старий ду...
Маю попросити,
Не знаю що „радикалізм“,
Прошу об'яснити.
Чи то періг з сиром, з маслом?
Чи курка печена?
Чи ковбаса повітова
Тота приперчена?
Чи то який пес кудлатий?
Чи то чорт рогатий?
Чи може ти такий ду...
Не знаеш сказати?
Радше сиди собі тихо,
Або уступи ся;

Недалеко до Лейк Доуфін,
Піди утопи ся!
Хоч ми корчі мізернії,
Маєм тілько сили.
Зробим з тобов так як і з твоїм
Прадубом зробили.
Ми прадуба відрубали,
На дощки пилили,
А з тих дощок до „бек-гавзу"
Підлогу вложили."
Так всі »дуби« поки могуть
Корчів за ніс водять,
А потому то вандрують
Там где . . . . . ходять.

Написав Дмитро Ярема.

Справы „Р. Н. Союза."

ГОЛОВНЫЙ УРЯДЪ:

Председатель:
Rev. A. BONCHEVSKY,
10 May str.
ANSONIA, CONN.

Секретарь:
D. D. PYRCZ,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Касіеръ:
ALEX. SHLANTA,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

В місяцю Февруару с. р. приступили до „Р. Н. Союза" слідуючі нові члени:

MAHANOY PLANE, PA.

	Число в гол. книзі:
Галущак Максим	499
Яцила Яцко	1439
Гарун Микола	1439
BUFFALO, N. Y.	
Оліяр Андр.	1775
MCADOO, PA.	
Кудич Стеф.	232
JESSUP, PA.	
Кича Іван	1814
OLYPHANT, PA.	
Анна Гриненько	307
Делюра Станислав	307

Д. Пирч,
секретар

Подяка.

Сердечну подяку складаю урядови »Р. П. Союза« за дуже скоре выплачене запомоги въ сумѣ 600 доларôвъ по моимъ мужу и раджу всѣмъ честнымъ Русинамъ, щобы вступили до тои орґанізаціи.

Lansford, Pa. March 3, 1902.
Юлія Венґринъ (зъ роду Митришинъ).

НОВИНКИ.

— **Въ середу, 26 Марта вôдбулесь въ HARRISBURG, PA. зъѣздъ, на котрôмъ буде радити ся надъ добромъ Рускои Церкви въ Америцѣ. На зъѣздъ сей запрошують всѣхъ честныхъ рускихъ священниковъ и всѣхъ честныхъ делеґатовъ вôдъ церковныхъ громадъ, братствъ и орґанізацій.**

Рада Головна и Духовна Товариства Рускихъ Церковныхъ Громадъ въ Сп. Державахъ и Канадѣ.

Дальшій выказъ жертвъ зложеныхъ для рускихъ студентôвъ въ Галичинѣ.

Зъ Cohoes, N. Y.

О. Ник. Пôдгорецкій	$1.00
Петро Рончковскій	50
Магдалена „	50
Михаилъ Майхричь	50
Анна „	50
Лука Ядловь	50
Євфрозіна „	50
Петро Кавка	50
Иванъ Кецъ	50
Демко Мерена	50
Єва „	50
Йосифъ Копачъ (полякъ)	50
Николай Дзямбо	25
Анна Романьчакъ	25
Крестина Кавка	25
Текля Бобякъ	25
Катерина Барна	25
Тереска Костикъ	25
Тевдоска Чань	25
Марія Урамъ	25
Тевдоска Кецъ	25
Єва Партыко	25
Марія Стасикъ	25
Марта Урбанъ	25
Емиліанъ Михалякъ	25
Текля „	25
Николай Скрипакъ	25
Андрей Маціевскій	25
Текля Дзямбоньска	25
Настя Ланичь	25
Анна Кениикъ	25
Илько Макара	25
Андрей Пôдберезникъ	25
Марія Урда	25
Тимко Стахъ	25
Параска „	25
Петро Михалякъ	25
Йосифъ Бобакъ	25
Теодора „	10
Антоха Буревъ	25
Андрей Мосиръ (Англикъ)	25
Марта Жидякъ	25
Стефанъ Хомикъ	25
Олена Гацицъ	25
Юстинна Дидко	25
Рузя Тузъ	25
Євгена Мерена	25
Ликерія „	25
Ксеня Вашенько	25
Параска Шляхтичь	25
Марія Гацицъ	25
Данько Косаровичь	25
Юстина „	25
Максимъ Жидякъ	25
Иванъ Вандзѣликъ	25
Зъ WEST TROY, N. Y.	
Теодоръ Вовкъ	50
Юстинъ Креницкій	50
Николай Павелко	25
Разомъ - - - - -	$18.35
Зъ Auburn, N. Y.	
Михаилъ Поляньскій	50
Іванъ Курила	50
Стефанъ Мелникъ	25
Николай Балашъ	25
Іванъ Синька	25
Кундратъ Финъ	25
Стефанъ Терешка	25
Бартко Пирôхъ	10
Кость Баранъ	25
Юрий Балашъ	25
Василий Пирôхъ	25
Іванъ Зазуля	50
Братство св. О. Николая	2.00
Разомъ - - - - -	$5.60
Ф. Коханъ, Philadelphia, Pa. (другій разъ)	1.00

Сестричне Братство св. Ольги въ Bloomfield, N. J. Зложили по $1.00 слѣдуючі: Настя Лепакъ, Марія Лепакъ, Анна Козакъ, Анна Вислоцка, Улька Шведа, Пайза Феленчакъ, Текля Лепакъ, Рузя Ґузый, Тацця Вархоликъ, Улька Ібуръ, Марія Мацко, Марія Ропицка, Марія Деревляникъ, Пайза Гавранъ.

Разомъ - - - - -	$14.00
Попередно зложено - -	651.95
Разомъ - - - - -	$690.90

— **Русиновъ** повно вже всюда, бо незавидна доля розвіяла ихъ по всему свѣтѣ! Дописуватель »Дѣла« доносить, що число нашихъ поселенцѣвъ въ Боснѣ выносить 357 родинъ а 2.102 душь. Зъ того 237 родинъ сидять на державныхъ ґрунтахъ, котрѣ выпахтували на 10 лѣтъ и платять вôдъ нихъ податокъ и державѣ чиншь; 120 родинъ (въ повѣтѣ Прняворъ) мають власнѣ свои ґрунты. Русины въ Прняворъ мають свого власного священника, о. Сегедня, угорского Русина, котрый прійшовъ тамъ зъ крижевацкои епархіи и стоить пôдъ безпосередною юрисдикціею латиньского(!) архіепископа въ Сараевѣ. Въ Славоніи коло Брода е также до 2.000 нашихъ поселенцѣвъ зъ Галичины и Буковины. Для нихъ именованый бувшій секретарь епископа Юліянъ Дробецкого, о. Еміліянъ Коцаковъ, угорскій Русинъ, епископскимъ вікаріемъ зъ осѣдкомъ въ Осеку.

— **Вже** другій разъ выбирае ся зъ Анґліи громадка людей шукати за скарбами, котрѣ мають бути закопанѣ на якôмсь островѣ въ полудневыхъ сторонахъ Атлянтійского океана. Скарбы тѣ, котрѣ оцѣняють на 24 міліоновъ коронъ, мають спочивати въ глубинѣ землѣ вже якихъ 80 лѣтъ. Мають то бути всѣлякѣ золотѣ и срѣбнѣ посудины, дорогѣ каменѣ и золотѣ грошѣ, котрѣ на томъ островѣ закопали розбишаки, ограбивши в Перу церкви и монастырѣ. Ще въ 1889 р. ѣздивъ на той островъ якійсь Найтъ зъ картою того острова, на котрôй було зазначено, де скарбы закопанѣ. Вôнъ взявъ бувъ зъ собою кôлькохъ молодыхъ людей и они копали тамъ, але не могли нѣчого докопати ся. Теперь утворила ся спôлка для шуканя тыхъ скарбôвъ. Кождый изъ спôльниковъ мае дати свôй пай по 150 до 200 фунтôвъ штерлінґовъ (750 до 1000 дол.) За те достане кождый цѣле удержане, а коли знайдуть скарбы, то ще й вôдповѣдну пайку зъ нихъ.

— **Хочешь знати коли яке свято?** — Купи собѣ календарь въ редакціи „Свободы" за 50 центôвъ.

— **Два** рысѣ за однымъ стрѣломъ. Въ буковиньскихъ горахъ робило вôдъ довшого часу якесь грабежне звѣря великѣ спустошеня середъ череды худобы. Пастухъ, пильнуючій череду, не мôгъ въ нѣякій способъ помимо щирыхъ заходôвъ въ часѣ кôлькохъ ночей, не лишь убити немилого гостя, але навѣть розпознати по слѣдахъ, якого то рода е се звѣря. Ажь недавно въ ночи, почувши лоскôтъ коло загороды, зôрвавъ ся зъ постелѣ, пôрвавъ за рушницю, выбѣгъ чимскорше зо стайнѣ та стрѣливъ въ два напротивъ него искрячѣ ся слѣпы. Не журячи ся вôдтакъ, чи стрѣлъ его бувъ успѣшный чи нѣ, вернувъ назадъ до стайнѣ и заснувъ твердымъ сномъ по перебутôмъ зворушеню. Доперва слѣдуючого дня, выганяючи худобу до воды, побачивъ на снѣгу розпростертого, величезного рыся. За разомъ однакъ побачивъ на снѣгу слѣдъ а побôчь него фарбу другого рыся. Идучи за слѣдомъ вôдкрывъ въ недалекихъ куццахъ причаеного другого розбишаку — рыся, але сильно пôдстрѣленого, котрого и легко добивъ палкою.

— **Передъ** римскимъ трибуналомъ розпочавъ ся процесъ о крадѣжь въ Ватиканѣ, якои допустили ся въ падолистѣ минувшого року. Обжалованыхъ е 6 осôбъ, въ тôмъ числѣ 2 женщины. Якъ звѣсно, злочинцѣ забрали зъ касы папы римского 400.000 лірôвъ, въ рôжныхъ вартôсныхъ паперахъ, хочь наслѣдникъ убогого св. Петра зовсѣмъ черезъ те не зъубожѣвъ. Поліція вôднайшла украденѣ паперы въ Ґенуи.

— **Кара** смерти за рабунокъ стрѣтила Д. Джапсона и Б. Фостера, котрѣ передъ двома роками ограбили почтовый урядъ въ мѣсточку Ема, Н. К. Треба при тôмъ згадати, що въ пôвнôчной Каролейнѣ, подôбно якъ въ зовсѣмъ непросвѣченыхъ краяхъ Африки або Азіи, за кождый бôльшій рабунокъ карають смертію. Такѣ вже тамъ права, вôдъ якихъ не могли выкрутити ся и два згаданѣ розбишаки, помимо довголѣтного процесу. Ихъ засуджено таки на кару смерти и дня 26. м. м. повѣшено въ Ашвілъ, Н. К.

— **Горѣючій** ваґонъ. На шляху желѣзницѣ, що иде зъ Вѣдня до Варшавы, займивъ ся вногды передъ самою стаціею Зѣчинъ ваґонъ третои клясы и ставъ такъ сильно горѣти, що не можна его було нѣякъ угасити. Выратувано лишь 17 пасажировъ, що въ нѣмъ ѣхали, и вôдчѣплено ваґонъ. Оденъ пасажиръ такъ тяжко попѣкъ ся, що треба его було вôдставити до шпиталю. Ваґонъ займивъ ся вôдъ того, що якійсь пасажиръ пустивъ на землю фляшку етеру и она розбила ся и етеръ розôлявъ ся, а другій пасажиръ закурювавъ рôвночасно паперôса и кинувъ ще горѣючій сѣрничокъ на землю.

— **Майны** Кастборґъ коло Мононґагела, Па. горять вôдъ 6. с. м. О скôлько доси звѣстно згинуло пôдъ землею 5 людей.

— **Гончій** листъ выдано за канцелістомъ пов. суда въ Старôмъ Самборѣ (Галичина), Іосифомъ Слезиньскимъ, котрый здефраудувавши значну суму грошей, згубивъ ся неначе игла въ сѣнѣ...

— **Воздушна** труба, широка на 50 ярдôвъ перелетѣла дня 4. с. м. черезъ мѣсто Луисвілъ, Ки., лишаючи за собою на 50 ярдôвъ широку стежку знищеня и румовища. Кôлька дахôвъ и два домы розтрясъ вихоръ на куснѣ, але найбôльше лиха заподѣявъ на головнôмъ кладовищу мѣста. Ту (мабуть на видъ гробôвъ) почавъ такъ скаженѣти, що въ Австріи бувъ бы обжалованый за обиду религіи... Розкрывавъ гробы, вымыкавъ зъ коренемъ дерева, а нагробнѣ памятники и хресты лѣтали высоко попôдъ небеса. Однымъ словомъ — гулявъ по пристановищу помершихъ и нагулявъ на 15 до 20 тысячь доларôвъ шкоды.

— **Всѣ** урядники и робôтники, якѣ працюють по урядахъ »Ню Йоркъ Телефонъ Ко.« застрайкували вôдъ дня 27. м. м. Жадають они 8-годинного дня працѣ и пôдвысшеня платнѣ зъ 15 на 18 доларôвъ тыжднево.

— **Трибуналъ** въ Сольнокъ на Угорщинѣ засудивъ судью Кароля Маджея на зворотъ 80 тысячь коронъ и на пять лѣтъ вязницѣ за спроневѣрене урядовыхъ тай сиротиньскихъ грошей. Гарный судья и опѣкунъ!

— **Середущу** Парану, якъ доносять бразилійскѣ часописи, навѣстила велика посуха. Рѣки, озера и ставы повысихали зовсѣмъ, а дуже богато неживои рыбы гніе. Ся нежива рыба е великимъ нещастемъ для тамошныхъ дикунôвъ, котрѣ зъ нужды ѣдять ей и — умерають сотками.

— **Смѣлѣ** злодюги бушують вôдъ кôлькохъ тыжднѣвъ по мѣстѣ Ню Йорку, чимало лякаючи людей. Витрихъ и хлороформъ — се союзники згаданыхъ злодюгъ. При помочи витриху добувають ся они до мешканя, захльороформовують мешканцѣвъ, а опосля выносять и крадуть все, чого лише ихъ злодѣйска душа бажае. Такъ ґаздували въ домѣ богатого купця Мекалонъ и въ мешканю Александра Розенталя, звôдки закрали рôжныхъ дорогихъ рѣчей на кôлька тысячь доларôвъ. Найздôбнѣйшѣ тайнѣ полісмены слѣдять за злодюгами, але безуспѣшно.

— **Въ** Яслѣ (Галичина) померла въ шпитали жебрачка Марія Барадей, роджена 20. мая 1795 р., огже прожила собѣ близько 107 лѣтъ.

— **Мабуть** на кождôмъ кроцѣ ненадѣйна смерть важить на чоловѣка въ Америцѣ. Ось и дня 6. с. м. въ заведеню фірмы „Дженералъ Електрікъ Ко." въ Шенектеди, Н. Й., упавъ зъ даху великій кусень леду, що намерзъ въ часѣ морозу и забивъ на мѣсци робôтника П. Пілотія. Ненадѣявъ ся смерти, а погибъ, якъ стôй.

— **Послѣднѣ** повени надѣлали у схôдныхъ стейтахъ Сп. Державъ на 15,500.000 доларôвъ шкоды. Найбôльше потерпѣли Пенсильвенія (охрестнôть Пітсбурґа и Вілкс-берь), Ню Йоркъ, Ню Джерзи и Вестъ Вірджіна. Зъ людей потонило ся 45 осôбъ.

— **Ціни** в Едмонтоні, Канада. Пшениця 35—55 цт., овес 23—25 ц., картофлї 40 ц., масло 15—20 ц., яйці 15—20 ц., сіно 5—8 долярів за тону.

— **До чого** доходить безличнôсть тутешныхъ католицкихъ епископôвъ, видно зъ сего, що оденъ зъ тихъ панкôвъ „ексекомунікувавъ" нелюбого ему руского попа. Розумѣе ся, що зробивъ вôнъ се безправно, але про те иншимъ разомъ.

— **Нашѣ** галицкѣ братя Русины з ô б р а л и доси на запомоговый фондъ для академічнои рускои молодѣжи 56 тысячь коронъ.

— **У** П. Телепа в Connorville, О. мешкав оден Руснак за 3 місяці, але не заплатив свому ґаздови нич. Кромі сего завинив до стору 19 долярів, Гр. Сембратови украв 11 долярів і еще хотів добуватись до чужого куфра, але не удалось ему. Тепер утїк і не знати где він е?

— **Про** Русинів в північній Америці надрукована цікава і досить вірна статя в „Gazecie Handlowo-Geograficznej" за січень 1902.

— **Утїк** 15. февруара з моею 17-лїтною дочкою Юлькою, Митро Солован (родом з Сербії, 20-лїтний хлопець), та забрав з собою моїх тяжко зароблених 300 долярів. Чув я, що сей хлопець мае фарму і родичів на Викториї. Хто би знав про них, нехай дасть мені знати та скаже їм, щоби побрали ся, але щоби мені звернули половину моїх гроший.

ADAM KALYNOWYCZ,
Box 44, Lethbridge, Alta.

Пісня про канадийских опікунів.

Укладаю тоту пісню на всїлякі тони
Про канадских опікуни тай про »місіони«.
Огже прошу добрі люде співайте й уважайте,
Своей сьвятой руской віри твердо ся тримайте.
Будьте тверді яко скала в своїй сьвятій вірі,
Не дайте ся вражим вовкам, що в овечій шкірі
Допускати їх до себе най вас Бог боронить,
Бо они вас хцут загнати до своей обори.
Прочитайте за то віче, котре ся відбуло,
Що пятого януара в Вінніпеґу було.
Там французкий арцибискуп ось таке говорить:
„Що Ґаліцияне бідні а треба їм школи.
Тож ми будем будовати для їх дітий школи,
Щоб їх вчити по анґлійски і рідної мови.
А понеже Галичане добрі католики,
Тож стараймось не пустити їх з своей опіки
І добре ся застосуймо, щоб ся нерозпали,
Щоб до них инші народи ніц права не мали.
А правительство до тепер нічо не думае
В справі наших Галичанів і думки не мае."
Католики з того раді, з утїхи гуляють,
Своїх попів, епископів в наш край висилають,
Щоб ся о всїм довідали, научились мови,
Щоби знали чим Галичан туманити добре.
Бо маете добрий довід із попів кул...х:
Они коло вас лестились і з вами братались.
А то перші вовки були Скаріоти-Юди,
Они много вам зробили шахрайств і облуди.
Він голосив, що мусите ему ся піддати,
Що ви своїх сьвящеників тут не мете мати.
І представляв які терпить він муки великі
І що тут жаден не буде з руских сьвящеників.
Тай називав і заклинав усїх радикалів
Хоч би й прийшов ваш сьвященик буде втїк в далї.
Лиш я оден посьвятив ся з вами в тій пустини...
А не сказав які бере за то десятини.
Опріч десятин бискупских він доходи мае
За крещене тай за шлюби доляри складае.
І так зробив вам Кул...й за ваші доляри,
Що загнав вас кілька тисяч в французкі кошари.
Бо сказав сам арцибискуп у своїй промові,
»Що служив вам піп Кул...и із моей сторони;
Нараховав вас пятнайцять тисяч в Манїтобі,
Дав рахунок піп Кул...й — я записав собі«.
А два тисячі рахуе яко недовірки,
Що не хтїли піддати ся до его комірки.
А ще й тоті недовірки хотять половити
І скликують на то ради, як би з тим зробити,
І урадили такое: Ми сами не можем,
Попросїм отца Жолдака, а він нам поможе.
Як сказали, так ся стало. Жолдак їм придав ся,
Де йно був між Русинами всюди тим займав ся.
Жолдак говорить попросту, не заходить штуков:
Кого не вінчав Кулявий, жие як пес з суков.
А і дїти які мають, то сказати можна,
Що всї тоті его дїти неправого ложа.
І ще й такі дурні річи Жолдак повідае,
Що тут Русин, Француз, Поляк ріжниці не мае.
Єсть ріжниця, отче Жолдак, ви ся помилили,
Бо вже певно вам куляві голову забили.
Отож просим у Канаді тре ся розглянути
І такії небилиці Русинам не гнути.
Бо тут також з між Русинів есть учені люди
Сьміло станут за правдою, вам покажуть блуди.
Бо що Русин, то не Француз, Поляк не баптиста,
Католики — а в обрядах ріжниця велика.
А ви греко-католики добре ся тримайте,
І свій сьвятий руский обряд зломити не дайте,
І не тратьте ще надії, що ми пропадемо
Ми ся свого сьвященика руского діждемо.
Лиш ся тре Богу молити і треба терпіти,
Бог Отець нас вислухае, бо ми єго дїти;
Бо і сам Спаситель терпів, то й ви терпіть люде,
Хто претерпить до кінця, той спасений буде.
Бо й терпіли наші предки, їх кров проливали,
Боронили руску землю, жите покладали.
А що ми е рускі дїти сьвятой Руси-Мами,
Отож сьвіту покажім ся, що й ми нарід славний,
Що потрафим постоять в наших дїлах власних,
І що ми не потребуем опікунів жадних.

Йосиф Процишин,
Ethelbert, Man., Canada.

ДОРОЖНЕЧА.

1-ша кума: — Парадный капелюхъ, нѣ? А знаете кôлько я дала за него? Пятнайцять доларôвъ!

2-га кума: — Ай, ей, дорожнеча сего року! Мôй мужь купивъ торôкъ бôльшу фѣру сѣна за пять доларôвъ...

Ч.

— **Дяко-учитель,** що знае дуже добре нотный спѣвъ, може учити дѣтей и бути дякомъ приѣхавъ недавно зъ краю и пошукуе мѣсця. Близшѣ поясненя дае редакція „Свободы."

— **Дмитро Земледух,** іспитований півець церковний з родиною, шукае місця. Просить Веч. оо. духовних в потребі зголосити ся на адресу Northampton, Pa.

Где есть?

Хто хоче шукати своихъ краянôвъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошене напередъ.

Де є?

Марина Туз, літ 22, родом з Волівця повіту Горлиці з Галичини, що прийшла до Америки тому рік. Хто-б знав, де она есть, зволить увідомити мене на адресу: **Petro Tuz,** 205 Water Str., DERBY, CONN.

Где есть?

Тимко Тилявский, родом з Токарні, Сяніцкого повіта в Галичині. Приїхав до Америки перед 13 роками, а передъ 7 роками перебував коло Ню Йорку. Хто би знав о нім, нехай напише на адресу его дівки: Miss FENNA TYLAWSKA, Box 63, — Phoenixville, Pa.

— **Где есть?** В а с и л ь Г р и в н а, родом з Маластова, горлицкого повіта (Галичина). Був рік тому в Westmoreland, Савт Вест, в Пенсилвенії. Шукае его кум. Хто би знав о нім, нехай пише на адресу: MYTRO BYBEL, 810 Central Ave., PEKSKILL, N. Y.

— **Где есть?** М а к с и м ъ П е т р и ш а к ъ, родомъ зъ Перунки, въ Галичинѣ. Пріѣхавъ до Америки 18 лѣтъ тому назадъ, мае ся знаходити коло Ню Йорку. Шукае его жена що пріѣхала теперь зъ краю. Хто бы знавъ о нѣмъ, нехай напише на адресу: Mrs. Marina Petrishak, 187 Third Str., Passaic, N. J.

— **Календарь „Союза" на рôкъ 1902 — се така книжка, котра мае вартôсть не на рôкъ, але на цѣле житє. Редакція „Свободы" продае его по 50 центôвъ.**

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—
8 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнѣ папары и повномочія. 3-02

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до
Юрія Хиляка
въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добро „шифкарту" и скоро а безпечно пôшле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найнарадиѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:
Anthracite Hotel.
Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôдной бабки на весѣлю.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнѣ склянки доливае.
Є цигара, є и галя
На мітинги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пяты!

Гавріилъ Малинякъ
Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.
Братя! замовляйте у свого!

Сало! Сало!
Насъ неразъ питали за старе краеве сало, але мы не знали, хто его продае. Теперь най памятають всѣ, що старе, дво и три-лѣтне краеве сало продае въ Америцѣ лишь:
GEO. RETIK,
13—15 N. Gilbert Str., Shenandoah, Pa.
Є се оденъ зъ найстаршихъ рускихъ бизнесменôвъ въ Америцѣ. Мае красный готель, добру ґросерию и безпечно посылае грошѣ до старого краю.

— ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ —
ВАСИЛЯ ТУРКА
на Сторджисъ, Па.
Продае свѣжѣ трунки и добрѣ цигара. Мае такожь галю — на весѣля и другѣ забавы.

Юліянъ Копистяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.
Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшѣ напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки доскональ, цигара дуже добрѣ.
Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

Юрко А Прокоповичь,
погребникъ, готельникъ, и Livery Stable
— Галя на мітинґи и забавы, —
201 Jones Str., OLYPHANT, Pa

ОДИНОКИМЪ
найзручнѣйшимъ рускимъ друкаромъ въ Америцѣ есть:
ВАСИЛІЙ САРИЧЬ.
517 E. 13th Str., NEW YORK, N. Y.
Онъ вамъ выготовить всякѣ друкарскѣ працѣ красно и дешево, яко нихто иншій въ Америцѣ. Онъ друкуе на рускôмъ, словацкôмъ и англицкôмъ языку: статуту, бальовы тикеты и всьо, що только для братствъ и поодинокихъ людей є потребно.
Адресъ: V. V. Sarych, 517 E. 13th St. NEW YORK, N. Y.
5-01

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК)
СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.
Жени при породѣ дізнають особлившої опіки.
Офіс: 3 N. Shamokin Str., SHAMOKIN, PA. | Телефон Nr. 1673.

Скора лѣкарска помôчь.

Можете мешкати и тысячѣ миль вôдъ лѣкаря, а все таки будете уздоровленѣ!

Кожда недуга мае свои признаки, котрѣ добрымъ лѣкарямъ суть звѣснѣ. Наколи свою недугу опишете, то славно-звѣсный професоръ Колинсъ розслѣдить ей и вылѣчить васъ, якъ вже вылѣчивъ тысячѣ знемощѣлыхъ особъ, котрѣ були вôддаленѣ вôдъ него на сотки и тысячѣ миль.

Нема недуги, котру професоръ Колинсъ не вспѣвъ бы вылѣчити,

коли только въ пору, лично або листово удасте ся до него о помôчь. Хто не лѣчить ся и вôдкладае, хто надѣе ся, що его недуга безъ нѣчого мине ся, той грѣшить самъ супроти себе. Не вôдкладайте зъ дня на день, лишь чимъ скорше опишѣть свою хвороту и пôшлѣть описъ професорови Колинсови на нисше подану адресу.

Чи вы кашляете?
Блюете?
Худнете?
Маете уплавы?
Чуете ся зле?
Маете невралґію?
Болить васъ въ боцѣ?
Маете гризь?
Болить васъ все тѣло?
Болять васъ уха?
Чуете ся змученымъ?
Тече вамъ зъ ушей?
Не маете апетиту?
Пече васъ въ горлѣ?
Маете бѣлѣ уплавы?
Чуете ся пригнобленымъ?
Маете слабый зôръ?
Короткій вашъ вôддыхъ?
Болить васъ по ѣдженю?
Маете твердый столець?
Достаете заворотъ головы?
Трясуть ся вамъ руки?
Скоро впадаете въ гнѣвъ?
Свербить васъ скôра?
Бе вамъ сильно серце?
Чуете гнетъ на серци?
Маете обложеный языкъ?
Мучить васъ сонъ?
Чуете бôль въ костяхъ?
Болить васъ спина?
Поболюе васъ при уринованю?
Воркоче вамъ въ черевѣ?
За мягке ваше тѣло?
Маете недугу матицѣ?
Чи страхаете ся легко?
Перемерзаете швидко?
Воняе вашъ пôтъ?
Маете закатарене горло?
Терпите на заразливу хоробу?
Чуете зимно въ клубахъ?
Вôдчуваете порожнечу въ головѣ?
Чуете горячу кровь?
За легкою выдае ся ваша голова?
Маете горячку?
Є пѣсокъ въ вашôй уринѣ?
Чуете ся соннымъ?
За дуже потять ся вамъ ноги?
Чуете холодъ въ чубѣ?
Пече васъ въ хребтѣ?
Не можете рано ѣсти?
Пливе вамъ ранками слина?
Маете слабый хребетъ?
Ходите згорбленѣ?

Жаденъ лѣкарь не можетъ повеличатись вылѣченіемъ такъ много хорыхъ якъ Професоръ Колинсъ. Имѣетъ онъ тысячи благодарныхъ листовъ, отъ людей которыхъ онъ вылѣчилъ. Колька листовъ подаемъ тутъ на доказъ.

Gallup N. Mex. 15. Aprila 190.

Славный Проф. Колинсъ, Нью Іоркъ.
Почтенный Господинъ!
Прiймѣтъ мою сердечну подяку за добродѣйство, которое вы менѣ преуказали. Вы есте правдивый добродѣлатоль бѣдныхъ роботниковъ, бо ровно лѣчите бѣдныхъ и богатыхъ а иные лѣкарѣ только томъ стараются кто дасть имъ гроши полного горсью. Далъ я имъ всѣ мои гроши однакъ менѣ непомогли. Вы подпялись лѣчити и вылѣчили мене. Нехай каждого Господь хоронитъ отъ такой болѣзни, якую я имѣлъ. Вы добре знаете якъ страшною была моя болѣзнь. Тожъ еще разъ Вамъ сердечно благодарю и поручаюсь
съ глубокимъ почтеніемъ Густавъ Голлеръ.

Joliet Ill., 8. april. 1901.

Почт. Профессоръ Колинсъ:
Незнаю якъ Васъ поблагодарити, что выбавилисте мене отъ тажкихъ терпѣній и спертя. Знаете якую страшную болѣзнь я терпѣлъ. Ничто не тѣшило мене на свѣтѣ. Коли мъ Ваши лѣки одержалъ, я не надѣялся что менѣ немогутъ. Но по истеченіи седмицы убѣдился что Вы той правдивый лѣкарь и добродѣй терпящихъ. За шесть седмицъ уживалъ я Вашъ лѣкъ и днесь слава Богу я здоровъ. Спаси Богъ Вамъ.
съ почтеніемъ Іоаннъ Бенекъ.

ALEGHENY CYTY, Pa., 3. MAY 1901.

Высоко почтенный Проф. Колинсъ:
Повѣрилямъ Вамъ, если Ваши лѣки будутъ менѣ помочни, написати тожъ и нишу. Уже совсѣмъ я здорова. Мѣсячну слабость имѣю регуларно и всѣ боли уступили. Я буду поручати Васъ и моимъ знакомымъ, ибо много есть такихъ, что имѣютъ таку болѣзнь, на якую и я терпѣла больше годовъ. Сердечно благодарю Васъ за вылѣченіе. Марія Говшенъ

Коли маете яку небудь признаку обняту пытанями, то вы недужѣ або падаете въ недугу. Въ такôмъ случаю пишѣть вôдповѣдь на кожде зъ высше наведеныхъ пытань, такъ або нѣ, и пôшлѣть ей на понисшу адресу. Професоръ Колинсъ розбере вашу хоробу, и якъ бы она була не довылѣченя, донесе о тôмъ, а нѣ, такъ сейчасъ прилагодить лѣки, тай пôшле вамъ експресомъ. Наколи вже одержите лѣки и будете ихъ пôсля приписôвъ заживати, то будьте певнѣ вылѣченя. Професоръ Колинсъ всегда додержить даного слова: кому разъ скаже, що вылѣчить его, то такъ и стане ся.

Хто лично не въ силѣ прійти до „Prof. Collins New York Medical Institute", сей най пише о чôмъ треба.

ОРДИНУЄ вôдъ годины 10 до 1. и вôдъ 2. до 5. веч. Въ недѣлѣ лише вôдъ 10 до 1.

ЛѢКИ посылае ся черезъ експресъ до кождои мѣсцевости въ Спол. Державахъ и Канадѣ.

Можете писати якою небудь мовою.

Листы адресуйте:

Professor COLLINS New York Medical Institute
140 W. 34th St., New York City.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.
Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшѣ и найтаннѣ напитки всякого роду и пораду, де най лучше купити шифкарту.

С. M. HATHAWAY,
аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компаніи.
Колектуетакожь грошѣ за рентъ. Мае два домы до ренту на Race str., три домы на продажь на Hill str., домы до мешканя або на продажь на Blakely, Olyphant, Pa.
ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА

МИХАЙЛО БОСАКЪ,

Посылае грошѣ до краю въ протягу 14 днѣвъ.

Продае шифкарты такъ тано якъ и компанія въ Ню Йорку.

Продае такеты колѣйовѣ до Ню Йорку.

Продае правдиву крайову палюнку и вино.

Мае голсейлъ (wholesale) на всѣ американски трунки.

Задармо потверджуе всякѣ паперы и дае раду, бо есть

Нотарь публичный, чоловѣкъ ретельный и честный.

M. BOSAK, Jones Str. OLYPHANT, Pa

ДІЯМЕНТОВИЙ ЕЛЄКТРИЧНИЙ ХРЕСТ,

званий також хрестомъ Вольта, зістав відкритий кілька літ тому в Австриї, а задля своїх великих прикметъ розповсюдив ся скоро в Німеччині, Франциї, Скандинаві, і других европейских краях, где нині уважають его за найсильнійше средство против ревматизму і других слабостей.

Електричний Діяментовий Хрест лїчить руматизм мускулів і суставів, невралґію, болї в цїлім тілї, нервовість, нервове ослаблене, безсонницю, пригноблене, гистерию, параліж, трясене, удар, епілепсію, танець сьв. Віта, пальпітацию, нервовий біль голови, і всї слабости нервового системy. Єго добродійний вплив видно вже по кількох годинах, хотяй часом треба на него ждати кілька днїв.

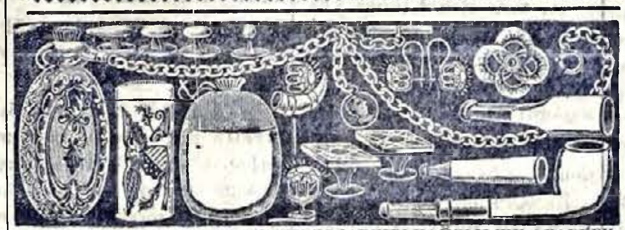
Коштує долара, при чім ґарантує ся, що принесе стілько користи, що найлїпший електричний пояс, що коштує 15 або 25 рази тілько. Ніхто в родині, хорий чи здоров, не повинен бути без Електричного Хреста, сего найлїпшого средства против слабостям. Пришли долара, а ми пішлемо тобі оплачений оден Електричний Діяментовий Хрест, або 6 за 5 долярів. Тисячі листів від осіб, котрих вилїчив сей Хрест, суть достаточним доказом его сили. Ось два з них: Малам болї через много літ; тепер єсьм здорова. Діям. Елект. Хрест вилїчив мене. Кароліна М Пітерсен, Richfield, Utah. Diamond Electric Cross Co., 206 Milwaukee Ave., Chicago. — Нов Панове: Вже 3 місяці ношу Діям. Електр. Хрест. Давнійше мав я болї в моїх плечах, так що не міг грати на скрипці. Тепер чуюсь зовсім добре. З поважанєм. W. Simon, учитель, Schaumburg, Cook Co., Ill. Марець 20, 1900.

DIAMOND ELECTRIC CROSS CO. Dept. 72,
306 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ld.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнѣ Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $3,500.00 Заряджае нимъ:

Федько и Колодѣй.

ДАРОМ 14 ПРЕКРАСНИХ ПОДАРКІВ! НАЙБІЛЬШИЙ БАРҐЕН ПРЕДЛОЖЕНИЙ КОЛИНЕБУДЬ! НИЧ НЕ КОШТУЄ ВАЧИТИ ТОВАР! Днесь предкладаємо одну з найлїпших годинок які продають: Правдиву Американьску 14 к. з подвійною золоченою конвертою, жіньску або мужеску з Правдивим Американьским Осередком, дорогими каменями, добрим ходом R. R. ґарантовану, ніклеве викінчене, зреґулювану з письменною Ґаранцією на 20 лїт, що до вигляду, витревалости рівну $40 щирозолотій годинцї. Всїм любителям тої класи годинки даємо в протягу найблизших 60 днів зовсїм даром слїдуючі красні подарки: 1 Віденьску файку з морской піни, а бурштином вартости $1.50; 1 Правдиву з мор. піни циґарницю варт. 75 ц; 1 правдиву м. п. циґарничку 50 ц; 1 шкіряний капшук на тютюн 25 ц; 1 ніклове пуделко на сїрники 25 ц; 1 елеґантний золотий ланцушок з Cameo Charm $1.50; 1 прекр. золочену брошку $1.00; 1 пару кульчиків з брилянтами 1.00; 1 преґарну шпильку до машлї з каменем 40 ц; 1 пару золочених спинок до маншетів 40 ц; 1 пару золочених спинок до рукавів 25 ц; 2 спинки до ковнїрика 50 ц; і 1 добру спинку на груди з красним каменем 75 ц. Годинку і 14 подарків шлемо C. O. D. $4.98 і кошта експресу з правом безплатного оглядання і відіслання назад на наш кошт єли не подобають ся. Де нїт експресового офису треба $4.98 післати зъ ордером. Хто пішле гроші з ордером дістане еще кишенковий ніж даром і всї річи оплачені реджістрованою почтою **ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ** єли купиш або продаш 6. Пиши чи хочеш женьску чи хлопецку годинку. До женьских годинок посилаєм 50 ц. довгий Lorgnette ланцушок вмісто Дикенса. Пиши днесь заким наш товар буде розпроданий. Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечерь, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашь? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

Вôдъ теперь Русины въ Simpson, Pa. и околицѣ не потребують вже ходити до чужихъ, котрѣ ихъ обдерали и туманили, вызискували и смѣяли ся зъ ихъ легковѣрности. Най лишь они затямлять слѣдующе:
ЯКИМЪ ГАВРАНЪ
ґросерникъ въ SIMPSON, PA.
Се правдивый Русинъ, чоловѣкъ чесный и статочный (що потвердить кождый его знакомый) а все, що е въ его ґросерни, добре и не дороге. Ще одна выгода: ВÔНЪ ПÔШЛЕ ВАМЪ ГРОШѢ ДО СТАРОГО КРАЮ БЕЗПЕЧНО И СКОРО. Идѣть до него, най чужѣ не розпыхають черева нашою працею.

THE HOME BREWING CO.,
Shenandoah, Pa.
Выробляе бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.
Union Beer.
Christian Schmidt, президентъ.
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Велика фабрика циґаровъ
ПОЛЬСКО-ЛИТОВСКОИ СПÔЛКИ
въ Мт. Кармель, Па.
Въ мѣстѣ и околици знають добре сесю фабрику, бо всѣ лишь ту ордерують, а куриѣ-знатоки твердять, що лѣпшихъ циґаровъ не найдете въ Пенсильвеніи.
Впрочѣмъ не треба хвалити, бо добре само хвалить ся. — Адресъ фабрики:
CIGAR MANUFACTUR. CO.
17-02 Mt. Carmel, Pa.

К. Файферъ,
одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Выпаймае вôзки и повозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣркованôй цѣнѣ.
Его офисъ лишь оденъ блакъ вôдъ рускои церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa. 12-

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.	Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Иванъ Глова.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякѣ потрѣбнѣ рѣчѣ до житя, якъ также можна купити убраня майнерскѣ и звычайнѣ.
Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.
Продае шифкарты.
Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Dr. John Szlupas
421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.
Знаменитый лѣкаръ Довголѣтна практика дала ему способнôсть стати добрымъ лікаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае также свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добрѣ и помôчнѣ лѣкарства.
Розмовить ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлой околици знають добре Шлюпаса.

P. V. OBIECUNAS,
1118 Carson str., Pittsburg, Pa.
Мае банкъ, заложеный въ 1894 р. Продае шифкарты на всѣ корабельнѣ лініи дуже тано.

Посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта дуже скоро и безпечно.
Мешкае 4 „блоки" вôдъ рускои церкви на „Савт-Сайдъ." — Вже часъ перестати ходити до чужихъ, а попирати свого. — Розмовите ся зъ нимъ по руски.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAD LOTZ.
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенѣ. Также робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. п. Зробôтѣ ґарантуе.

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРІЄМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.
Выпаймае также „керичи" на похороны хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

B. J. Keogh.
Продае всякѣ напитки темперенційнѣ, вайсбіръ и селцеръ.
СПЕЦІЯЛЬНѢ ОРДЕРЫ НА БАЛѢ, ПІКНИКИ, ВЕСѢЛЯ И ДРУГѢ ЗАБАВЫ ДОСТАРЧАЄ СКОРО.
Офисъ: 827 E. Centre Str.
SHENANDOAH, PA.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Тромейтеръ)
Cor Rock & Sunbury Str., SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.
Снѣданя. Обѣды, Вечерѣ.
Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячѣ якъ и зимнѣ перекуски. Потравы прилагодженѣ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремѣ комнаты для родинъ. Найлучшѣ вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже мала.

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.
Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець
ПЕТРО КУЗМИЧЬ
146 Lincoln str.
Робить вôнъ всѣлякѣ убраня мужескѣ складно и дешево.
Хто у него замовить убране, нѣколи того не пожалуе.

B. W. Woshner,
Першо-рядный складъ убраня для дѣтей и дорослыхъ, 1306 Carson Str. мѣжь 13 а 14 улицею, S. S. Pittsburg, Pa.

Хто лишь себе и дѣточки
Хоче гарно вбрати,
Той не мусить у жидовски
Сторы заглядати:
У Войшнера все дешево
„Суты" въ модньôмъ крою —
И вôнъ певно вамъ не скаже:
„Ґеравтъ, дурный гою!"
Sep19

Выробляе братскѣ машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.
Цѣникъ и пробки высылае даромъ.
R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA.

Одинокій
ПОГРЕБНИКЪ
на парохію руску въ Northampton, Pa. и околицю
M. F. S. Keck.
Только до него удавайте ся, а вôнъ всѣхъ красно и таньо обслужить.